

ACDI/	1.07 P 341
Dupl.	
ED:	2 FEB. 1972
Bijl.:	/

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BFA-BCP			Bijlage(n): 1
Afschr.:			BO: 96422
Datum ontmoeting	Datum rapport	Volgno. Inf. rapp.	Evaluatie
	17-1-1972		

Betreft: Activiteiten van de Vrije Socialisten in Oostelijk Groningen.

De hierbij gevoegde stukken, naar de inhoud waarvan wordt verwezen, hebben betrekking op de activiteiten van de Vrije Socialisten in Oostelijk Groningen.

Typ. BS/
 d.d. 3 -1-1972
 Coll.

1073517 IV

W.E.
20-12-71

Actie tegen schets komt in alle dorpen binnenkort op gang

(Van één onzer redacteuren)

Er zal een actie tegen de Structuurschets Oost-Groningen op gang komen in allerlei grote en kleine plaatsen in het gebied. Actiegroepen uit diverse dorpen gaan samenwerken en bekijken hoe men zich het beste tegen de in de structuurschets voorgestelde maatregelen kan verzetten.

Zaterdagmiddag is tijdens een bijeenkomst in Oude Pekela door een aantal tegenstanders van de Structuurschets gesproken over de vormen van „geweldloze actie” tegen de schets. Daar is besloten tot het volgende:

- * in samenwerking met juridische studenten zal worden nagegaan wat er te doen is tegen de onbewoonbaarheidsverklaring, mocht die als middel worden gebruikt om gehuchten of dorpen te „saneren”.
- * samen met sociologen zal worden aangetoond dat de enquête in de inspraakkrant van de Provinciale Planologische Dienst van Groningen een misleidend karakter heeft. Geprobeerd zal worden op wetenschappelijke basis de enquête de grond in te boren.
- * groepjes uit de grote groep actievoerders zullen de komende weken het gebied in gaan om de mensen naar hun mening te vragen over de maatregelen in de schets. Men wil te weten komen wat het verschil is in uitgaven in een klein dorp en een grote plaats. Gevraagd zal worden wat de mensen aan huur betalen, wat de hoogte van de gemeentelijke belastingen is etc.
- * er is een speciale werkgroep aan het werk die actiemodellen zal onderzoeken op hun bruikbaarheid in Oost-Groningen.

Op 27 december a.s. wordt opnieuw een vergadering gehouden van

tegenstanders van de Structuurschets en weer heeft die plaats in hotel Berend Saker in Oude Pekela.

Zaterdag waren er tegenstanders uit alle hoeken van het gebied en ook uit de stad Groningen. Er waren vertegenwoordigers uit Mussel, Stadskanaal, Delfzijl, Westerlee, Winschoten etc.

Twee boeken werden besproken, waarin sociale actie en geweldloze opstand onder de loep waren genomen. Ook een overzicht van wat er mis is in Oost-Groningen kwam ter sprake. Aan de hand van de

opmerkingen die er in hotel Saker gemaakt zijn, kwam men tot de conclusie dat in elk geval de Structuurschets aangepakt moet worden. Maar ook wensten de aanwezigen een fundamentele wijziging van de maatschappij, zodat niet meer de productie-factor de belangrijkste in het leven zal zijn.

De voorlopige actiegroep tegen de Structuurschets, die door een initiatief van de „Vrije Socialisten” tot stand is gekomen heeft als correspondentie-adres: Vinkersweg 6 te Westerlee.

Winseker Courant
20/12-71

Winkeler courant 13/12 '71

„Initiatief vo

breed front

III

in de streek" 1073517

In uw publikaatsie „Vrije Sosjalisten in aksie tegen struktuerschets" van zaterdag, wordt ingegaan op de door ons te organiseren kursus. De indruk wordt gewekt als zou deze kursus alleen bestemd zijn voor sosjalisten of wat daar op lijkt.

Het tegendeel is het geval. De Fédération van Vrije Sosjalisten in Oostgroningen heeft alleen een initiatief willen nemen om te komen tot een breed front tegen de huidige gang van zaken in Oostgroningen.

Gevolgen zijn b.v.: het wegvagen van 25 fijne dorpen en talloze gehuchten, het oprakelen van de Kikkert plannen, ondanks het afwijzen door de raad van Vlagtwedde en de steeds slechter wordende situatie in de bedrijven.

De Vrije Sosjalisten hebben zich daarom in schriftelijke uitnodigingen gericht tot mensen en groepen in Oost-Groningen die zich in het algemeen ongerust maken over deze problemen en die wellicht bereid zijn er iets aan te doen.

Wanneer daaraan behoefte bestaat, zal deze kursus binnenkort ook meer regionaal worden opgezet in heel Oostgroningen. Eventuele deelnemers moeten zich snel opgeven om nog tijdig in het bezit te komen van de gratis informatie-map. De kursus is zo opgezet dat iedereen die zich werkelijk ongerust maakt, de stof gemakkelijk kan volgen.

Federatie van Vrije Sosjalisten,
D.H. Vinkersweg 6,
WESTERLEE.

Wierichster Courant 11/12 71 II

Vrije Socialisten

1073517

in actie tegen

Structuurschets

(Van één onzer redacteuren)

De Federatie van Vrije Socialisten in Oost-Groningen gaat een actie voeren tegen de Structuurschets van de Provinciale Planologische Dienst. Volgende week zaterdag komen de Vrije Socialisten om 10 uur 's morgens bijeen in hotel Berend Saker in Oude Pekela. Daar zal bekeken worden welke manier van actievoeren de beste is.

Het lijkt de Vrije Socialisten, zo blijkt uit een uitnodiging voor de bijeenkomst, wenselijk op korte termijn een cursus op te zetten die gebaseerd is op twee boeken die verschillende actiemodellen onderzoeken op hun doeltreffendheid. Het doel is uiteindelijk te komen tot een maatschappij die fundamenteel verschilt van deze. Een maatschappij waar winstmaken niet het hoofdprincipe is, maar waar het gaat om behoeftebevrediging. Deze omwenteling kan alleen tot stand komen door een bundeling van gemotiveerde krachten in Oost-Groningen, aldus de brief.

De twee boeken waarover de Vrije Socialisten gaan praten zijn „Sosjale aksie” van Piet Reckman en „Geweldloze Opstand” van Theodor Ebert.

WEERSTAND BEVOLKING

Over de plannen om 25 dorpen te laten verdwijnen, zoals de planologische dienst van Groningen zich voorstelt, zeggen de Vrije Socialisten:

„Het is duidelijk dat de weerstand van de bevolking zoekt naar vormen om zich te uiten. Men vraagt om uitgewerkte aksiemodellen, waarbij men zich wil aansluiten. Het is een kwestie van maatschappelijke verantwoordelijkheid of je dergelijke modellen gaat ontwikkelen of dat je de mensen in hun sop laat gaar koken. Er is natuurlijk ook een mogelijkheid dat de opgewekte dadendrang bij de bevolking via de bestuurlijke wegen in feite weer ongedaan gemaakt kan worden”.

Een fraai voorbeeld daarvan noemen de Vrije Socialisten de inspraakprocedure die bij de Structuurschets gevolgd wordt. „De bevolking wordt namelijk via een krantje geïnformeerd en mag dan een enquête invullen waarmee de heren rekening gaan houden. Maar de meest wezenlijke dingen staan buiten discussie”.

structuurschets oost-groningen

De structuurschets is voor f 2.50 te verkrijgen bij de boek- en tijdschriftenwinkels.

OPENBARE DISCUSSIE VOOR IEDEREEN:

Half acht 's avonds op:
 DONDERDAG 27 JANUARI
 DINSDAG 1 FEBRUARI
 DONDERDAG 3 FEBRUARI

DINSDAG 8 FEBRUARI
 DONDERDAG 10 FEBRUARI
 DINSDAG 15 FEBRUARI
 DONDERDAG 17 FEBRUARI

In
 Veenlust
 Boschhuis
 Winsch scholen-
 gemeenschap
 De Snikke
 Geert Tols
 Beijering
 Van Shee

In
 VEERDAM
 TER APEL
 WINSCHOTEN
 OUDE BEKELA
 STADSCHAAL
 VLASTWEDDE
 WAGNEDORPEN

De discussiekrant is nog in beperkte aantallen gratis te krijgen bij het Bureau Voorlichting van de Provincie Groningen, Guldenstraat 34 te Groningen, tel. 050-127054. Hij wordt U op verzoek toegestuurd.

De vragenlijst die in de Discussiekrant zit, is een belangrijk middel om Uw mening te geven. Wilt U die daarom invullen en -- gratis -- opsturen?

N.B. In de vragenlijst kunt U de eerste vraag onder punt 2 doorstrepen. Alleen de tweede vraag is goed: Vindt U dat U in zo'n klein dorp kunt (blijven) wonen?

LEES DE STRUCTUURSCHETS!

Beste mensen ,

1073517

Oost-Groningen is een probleemgebied; dat is geen stelling die direkt nieuw is, maar het is wel een stelling die al enkele jaren opgaat. De sosjaal-ekonomiese omstandigheden in Oost-Groningen liggen achter bij die in het westen, de inkomens zijn lager; de werkloosheid is groter.

Het enige dat de hegeringen De Jong en Biesheuvel totnutoe hebben gedaan, is het laten opdraven van de heer Kikkert, die met zijn plannen voor het militair oefenterrein in Vlagtwedde een massaal protest van de bevolking opriep en op dit moment komt in Oost-Groningen "de strukturschets" in behandeling. Op grond hiervan wordt een beleid uitgestippeld, waardoor 25 dorpen en snel tempo van de kaart wordt geveegd. Ook hiertegen is de aversie groot. Ook geen wonder wanneer zo'n 15.000 mensen min of meer gedwongen moeten verhuizen naar de bevolkingskoncentraties van Winschoten, Stadskanaal en Veendam, Dit is noodzakelijk om deze kernen aantrekkelijk te maken voor industrialisering op grote schaal.

Het is duidelijk dat de weerstand van de bevolking zoekt naar vormen om zich te uiten. Men vraagt om uitgewerkte aksiemodellen, waarbij men zich wil aansluiten. Het is een kwestie van maatschappelijke verantwoordelijkheid of je dergelijke modellen gaat ontwikkelen of dat je de mensen in hun sop laat gaar koken. Er is natuurlijk ook een mogelijkheid dat de opgewekte dadendrang bij de bevolking via bestuurlijke wegen in feite weer ongedaan gemaakt kunnen worden.

Een fraai voorbeeld daarvan is de inspraakprocedure die bij de strukturschets gevolgd wordt. De bevolking wordt n.l. via een krantje geïnformeerd en mag dan een enkette invullen, waarmee de heren rekening gaan houden. Maar de meest wezenlijke dingen staan buiten diskussie.

Teneinde bovengenoemde vormen van aksie te ontwikkelen, leek het ons wenselijk op korte termijn een cursus op te zetten, die gebaseerd is op twee boeken, die verschillende aksiemodellen onderzoeken op hun doeltreffendheid. Doel is uiteindelijk de realisering van een maatschappij, die fundamenteel verschilt van deze. Een maatschappij waar winstmaken niet het hoofdprincipe is, maar waar het gaat om behoeftebevrediging. Deze omwenteling kan alleen tot stand komen, door een bundeling van gemotiveerde krachten in Oost-Groningen.

De twee boeken zijn: Sosjale aksie van Piet Reckman en Geweldlose Opstand van Theodor Ebert. Verder lijkt het ons velangrijk over Oost-Groningen de nodige informatie te verschaffen en de behandeling van beide boeken op te hangen aan de problematiek van Oost-Groningen.

De eerste bijeenkomst is vastgesteld op 18 DECEMBER 1971, aanvang plm. 10 uur in hotel CEMENTEWAPEN, Berend Sasker, W.H. Bosgrastraat 1, te OUDE PEKELA. (Per gado te bereiken met de lijnen 5 en 10).

Na de bespreking van de drie-delige informatie, willen we komen tot uitwisseling van ideeën over te voeren aksies.

Onmiddellijk na binnenkomst van Uw brief of briefkaart wordt een informatiemap naar U verzonden.

Het is dringend noodzakelijk dat U zich tijdig opgeeft in verband met de oplaag van de map en met andere organisatoriese vraagstukjes.

Met vriendelijke groeten,

Federatie van Vrije Socialistten, kontaktadres D.H. Vinkersweg 6,
Westerlee.

15-12-71

INFORMAATSIEMAP VOOR DE KURSES GEWELDLOZE AKSIE

Hierbij ontvangt u de map die behoort bij de courses geweldloze aksie waarvoor u zich hebt opgegeven. De eerste bijeenkomst voor deze courses vindt plaats bij Berend Sakser in het hotel Gemeentewapen, W. H. Bosgrastraat 1 te Oude Pekela.

Deze plaats is via de GADO-lijnen 5 en 10 elk half uur te bereiken vanuit Winschoten of Veendam.

De eerste bijeenkomst begint des morgens om 10 uur

Men wordt verzocht een lunchpakketje mee te nemen.

De inhoud van deze map is als volgt:

- a. Een stuk informatie over Oostgroningen
- b. Een beschouwing over het boek van Piet Reckman 'Sosjale Aksie'
- c. Een lijst met meer dan 100 aksiemodellen
- d. Een verslag van een in de praktijk uitgevoerd aksiemodel (de druivenplukkersstaking in Californië)
- e. Een uittreksel van Teodor Eberts boek 'Geweldloze Opstand'

Het programma voor de eerste bijeenkomst hadden wij als volgt gedacht:

- 10.00 uur: Inleiding over het boek 'Sosjale Aksie' van Piet Reckman.
Inleiding over het boek 'Geweldloze Opstand' van Teodor Ebert.
Inleiding over de maatschappelijke situatsie in Oostgroningen.
- 11.30 uur: Diskussie over de gehouden inleidingen (tot ongeveer 13.00 uur).
- 14.00 uur: Eventueel film
- 14.30 uur: Diskussie over film en/of hetgeen des morgens is besproken.
- 15.30 uur: Verzamelen van zoveel mogelijk ideeën omtrent te voeren aksie.
Dit kan in kleine groepjes gebeuren.
- 16.30 uur: Benoeming van een kommissie die zich gaat bezighouden met de verdeling van de ideeën in groepen en met de praktische uitwerking van groepen ideeën in verband met de situatsie in Oostgroningen.

Er is de eerste bijeenkomst (18 december) een informatsiestand aanwezig, dat bemand wordt door mensen, die zullen proberen antwoord te geven op meer specialistiese vragen van uw zijde.

Ook zullen er zoveel mogelijke offisjele rapporten, die een rol spelen in de Oostgroningen problematiek ter inzage liggen.

BESCHOUWING OVER SOSJALE AKSIE

De aktivist

Het is duidelijk, dat sosjale aksie iets is, wat door de gewone man wordt ondernomen. Mensen, die topfunksies bekleden kunnen en willen prakties geen deel uitmaken van een sosjale aksiegroep, enerszijds door de seleksie en vereiste aanpassing binnen onze samenleving, anderszijds omdat zij het zijn, die van deze samenleving in deze vorm profiteren. Sosjale aksie is dus voor en door de gewone man en in feite het enige middel om zijn wens tot inspraak uit te drukken en om die inspraak werkelijk te verkrijgen. Onder de teoretisi van de sosjale aksie heerst nog veel verschil van mening over de definietsie van sosjale aksie. Die definietsie kan dan ook beter overgeslagen worden om niet te verzanden in ellendig ingewikkelde en lange verhandelingen en omdat het belangrijker is om te zeggen, hoe de aktivist werkt, wat zijn doel is en hoe hij zijn aksie opzet.

Doel

Sosjale aksie is gericht op veranderingen in onrechtvaardige sosjale situaties, die voortkomen uit de maatschappelijke en politieke struktuur van onze samenleving en werkt daardoor indirekt aan verandering van die struktuur zelf. De macht van de heersende personen of groeperingen - zij, die tegen elke fundamentele verandering van de huidige struktuur zijn - berust voor een groot gedeelte op het feit, dat zij via manipulaatsie en een schijndemokraatsie met de 'slapende' massa op hun hand weten te houden. Wil je dus werken aan bepaalde veranderingen, dan is het belangrijk om de slapende massa in te lichten, wakker te schudden, bewust te maken van hun posietsie.

Werkwijze

Iedere aksiegroep heeft een bepaald eigen doel van de samenleving als werkgebied, afhankelijk van ervaringen, situwaatsie en idealen van leden van een aksiegroep, met een gezamenlijk doel. Het is belangrijk voor het funksjoneren van een aksiegroep, dat er een gezamenlijk aksiedoel is. Dit heeft ~~weinig~~ geen nadere uitleg nodig. Om uit te leggen, hoe een aksiegroep te werk gaat, is het het best om de werkwijze in een aantal fasen te verdelen:

I. Voorbereidingsfase

In deze fase wordt de ongewenste situwaatsie opjektief onderzocht. De harde feiten worden verzameld (pers, studie, spionaasje etsetera) en geordend, waarna er logiese en ware konklusies uitgetrokken diens te worden. Aan de hand van deze gegevens kan de probleemstelling duidelijk opgesteld worden. Bij het feiten verzamelen en interpreteren worden veel fouten gemaakt, waardoor veel aksies al bij voorbaat tot mislukking gedoemd zijn.

ZORG VOOR GOED FEITENMATERIAAL EN JUISTE KONKLUSIES!!!!

Nu kun je met je materiaal naar de personen of instansies gaan, die verantwoordelijk zijn voor de ongewenste situwaatsie om te proberen daar iets te bereiken. Het is belangrijk dit te doen, want soms heeft het een positief resultaat en in dat geval scheelt het overbodig werk. Heeft het te weinig of geen resultaat, dan kom je terecht in de eigenlijke aksiefase.

II. Aksiefase

Nu komt het er op aan zoveel mogelijk ~~mensen~~ betrokkenen bewust te maken van de ongewenste situwaatsie en wel zo, dat die mensen zich er aktief betrek bij gaan voelen. Dit kun je doen door hen te informeren, maar dat blijkt vaak niet voldoende. Reckman geeft in zijn boek 'Sosjale Aksie' een goed overzicht van

van de technieken, die hierbij te gebruiken zijn.

7 hoofdgroepen van technieken

A. presentaatsietechnieken

Deze technieken zijn doorgaans het sterkst gericht op aantasting van de (vermeende, tot denk- en gedragspatroon geworden) gemeenschappelijkheid van waarden en symbolen.

Voorbeeld: het aanbieden van de noodklokken aan de kamerleden, die destijds Oostgroningen bezochten.

B. pressietechnieken

Deze technieken hebben als regel de bedoeling om, met behulp van reeds gewonnen of vooronderstelde steun van de basis, druk uit te oefenen op de bovenliggers, de leiders of kollektiviteiten daarbinnen.

Voorbeeld: een voorbeeld hiervan is de protestmars (NVV-NKV-demonstratie in Groningen)

C. simbooltechnieken

In deze technieken worden vooral de taal, de symbolen, de beelden die gangbaar zijn en de eigenaardigheden van het sociaal systeem ondersteunen, zodanig vervoegd, verbogen, geassocieerd en omgekeerd, dat ze tegengestelde doelen gaan dienen.

Voorbeeld: het verbranden van de Kikkertfoto in Westerwolde.

D. onthullingstechnieken

Door middel van deze technieken wordt getracht met name de bovenliggers te onthullen, te achtervolgen, te ~~reklax~~ intimideren en te hinderen.

Voorbeeld: voortijdige publicatie van gedeeltes uit de structuurschets door de Winschoter Courant.

E. ontroltechnieken

Deze technieken, die gericht zijn op het uit hun rol halen van leiders, communicatoren en onderliggers zodat de samenleving wordt ~~gndy~~ gedynamiseerd, zijn waarschijnlijk de meest indringende en effectvolle in de hoogontwikkelde sociaaltechnokratische maatschappij.

Voorbeeld: het niet meewerken aan de bouw van het oefenterrein in Westerwolde

F. manipulaatsie technieken

Tot storing van de communicatie tussen boven- en onderliggers dienen met name de manipulatieve technieken.

Voorbeeld: het verstoren van een gemeenteraadsvergadering

G. wederrechtelijsheidstechnieken

Deze technieken worden rechtstreeks in de richting van de leiders en de communicatiekanalen gehanteerd en hun funksjoneering vooronderstelt in de meeste gevallen reeds een brede basisbeweging.

Voorbeeld: de stakingen in de strokarton van eind 1969

Het is nodig enkele belangrijke kanttekeningen te maken:

- meerdere technieken kunnen tegelijkertijd uitgevoerd worden.
- een lid van een aksiegroep moet zich bewust zijn van zijn taak en zich daar aan houden.
- een voortdurende analiese van resultaten en uitvoering van technieken is vereist.
- het doel, de kennis en de mogelijkheden van de aksiegroep beïnvloeden vaak de keuze van de technieken.
- je moet je niet laten verleiden tot eenzijdige technische debatten met deskundigen. Het gevaar hiervan is dat je je motivaatsie en je probleemstelling uit het oog verliest. Op een gegeven moment kom je aan het eind van je aksie, doe dat of het gewenste doel bereikt is, of je probleemstelling en/of motivaatsie veranderd is (in het laatste geval kun je weer van voren af aan beginnen).

Ook vallen aksiegroepen vaak uiteen door interne moeilijkheden of gewoon door teleurstelling over de uitwerking van hun aksies.

III. Nabeschouwingsfase

Nu ga je onderzoeken hoe de uitwerking van de verschillend gebruikte technieken was, hoe de groepsverhoudingen zich ontwikkelden, welke fouten er zijn gemaakt enz. Tijdens de fasen I en II is het raadzaam om een dagboek bij te houden waar de gebruikte technieken precies in beschreven staan, de taken van de groepsleden, de uitvoering en uitwerking van die technieken en taken, de fouten, de teleurstellingen enz. Aan de hand van dit dagboek kun je een leerzaam verslag maken voor jezelf en voor anderen. Dit verslagje kun je dan ook het beste vermenigvuldigen en doorsturen naar andere aksiegroepen. Dit kan zeer stimulerend en verhelderend werken!!!

KURSES 18 DESEMBER 1971 TE OUDE PEKELA

Informaatsie over Oostgroningen.

Oostgroningen is één van de 16 gebieden in Nederland, die de afgelopen 50 jaar de boot hebben gemist. Door de industrialisering en de mechanisering van de landbouw is Oostgroningen zo niet leeggelopen, dan toch stil blijven staan. De vlucht uit de landbouw had te weinig mogelijkheden om in Oostgroningen opgevangen te worden. Dat betekent: gebrek aan industrie, gebrek aan verzorging, gebrek aan woningen of -tewel een achtergebleven gebied. De laatste twee jaar is er in Oostgroningen veel gebeurd. Het gebied heeft in de rest van Nederland het imago een vuurrood bolwerk te zijn, waar stakingen en andere aksies niet van de lucht plagen te zijn. De realiteit is echter anders:

Eind 1969 begonnen de strokartonaksies van de kommunist Fré Meis. Weknlange stakingen brachten de Pekelder strokartonarbeiders tenslotte een hoop landelijke publisiteit en een beetje meer loon. Op allerlei bedrijven ontstonden de welbekende aksiecommittees. Fré Meis en met hem de Communistische Partij Nederland verwierven zich bij de Oostgroninger bevolking een niet te onderschatten simpatie, die echter niet gebaseerd was op een politieke stellingname, maar eerder op een uiting van onvrede tegenover de bestaande situatsie in Oostgroningen, waar behalve de lonen nog veel meer achter lag (onderwijs, rekreatsie, wegen, woningen.).

Begin 1970 komt de NETO klaar met een nota Herstrukturering Oostelijk Groningen. Deze nota, wiens samenstelling ongeveer een ton heeft gekost, verschijnt in een oplage van enkele honderden. Wel verschijnt er een vereenvoudigd dingetje (Uw Oostelijk Groningen, wat doen we eraan.....). De inhoud van deze nota is geenszins in overeenstemming met het benodigde bedrag daarvoor. Oostgroningen krijgt voor die ene ton niet meer dan een beetje gezeur over het feit, dat dit verbeterd moet worden en dat dat verbeterd moet worden, maar de kern van de Oostgroninger problematiek blijft liggen. Op bladzijde 8 van die nota staat het duidelijk omschreven: Hoewel het voorts denkbaar is, dat een deel van de Oostgroninger problematiek slechts door middel van (ingrijpende) maatschappelijke structuurwijzigingen tot een oplossing kan worden gebracht..... Als reaksie op al dit gezeur van de overheid verschiijnt een alternatief rapportje. Hierin wordt kritiek gemaakt op het grote rapport. Deze kritiek ziet er in grote lijnen als volgt:

- a. het voortgaan op de kapitalistische produktiewize. Zelfs een centraal industrieel terrein ligt in de bedoeling. De toekomst van Oostgroningen blijft op deze manier afhankelijk van de willekeur van de ondernemers.
- b. geen studie naar de arbeidsbehoeften van de uitgestoten landarbeiders. Er wordt deze mensen niet gevraagd of ze wel in de industrie willen.
- c. de inkomensverdelingsoverzichten worden beïnvloedt door het buiten beschouwing laten van de relatief grote groep boeiers.
- d. het rondstrooien met wat haarse miljoenen (die wezef gegeven hebben) helpt hier niets, zeker niet als die miljoenen terecht komen bij dat kleine groepje dat het gezicht van de streek bepaalt.

Dit rapportje werd in een oplage van 2000 exemplaren door het aksiesentrum in Oostgroningen aan de man gebracht. Al met al kan men moeilijk zeggen, dat het vertrouwen van de bevolking in de overheid erg gesterkt is door het herstrukturering rapport. En dit vertrouwen wordt nog heviger geschokt.

Nadat de Nederlandse regering enige jaren tevergeefs bij gemeenten als Oisterwijk en bij het Kuinderbos in de Noordoostpolder had aangeklopt voor de plaatsing van een militair oefenterrein kwam nu Oostgroningen aan de beurt. Tussen Stadskanaal, Onstwedde en Ter Apel moest een oefenterrein voor 3000 tot 6000 soldaten komen.

A

Argumenten van de regering:

a. Nederland moet om aan zijn NAVO-verplichtingen te voldoen nog een oefenterrein hebben.

b. Oostgroningen is daarvoor geschikt, omdat er van zo'n oefenterrein een economische impuls uitgaat.

Het zogenaamde plan-Kikkert stuitte echter op onnoemelijk veel weerstand van de bevolking. Minstens 75 % sprak zich uit tegen het plan.

Argumenten tegen:

Vooraf de gedwongen verhuizing van 3000 mensen uit het gebied (landarbeiders en kleine boeren) en het verlies van een steeds drukker bezocht wordend recreatiegebied.

Het verzet van de bevolking vond tot nu toe zijn hoogtepunt in de roerzuchtige raadsvergadering, waar de gemeenteraad van Vlagtwedde nee zei tegen de plannen van de regering. Er waren op dat moment 1500 mensen op straat. Door het provocerend optreden van de 80 man oproerpolitie, die in gesloten korden op de eigenlijk rustige menigte inliepen, kwam het toen tot ongeregelde heden, waarbij stenen door de lucht vlogen. Na de duidelijke uitspraak van de gemeenteraad is het plan eerst weer in de doofpot gestopt, maar daar kan het nu elk moment weer uitkomen.

En dan is er nog het meest actuele probleem in Oostgroningen: de presentatie van de structuurschets Oostgroningen.

Een van de aanbevelingen van de commissie van der Peijl was indertijd het opstellen van een streekplan voor Oostgroningen. De structuurschets moet gezien worden als een voorbereiding hierop. Zij schetst de beleidslijnen, die voor de komende tijd (tot 2000) de politiek van Oostgroningen gaan bepalen. Hoofddoel is het streven naar industrialisatie, die de gewenste welvaart moet brengen. Teneinde Oostgroningen geschikt te maken voor deze industrie is het nodig, dat er een aantal grote woonkernen in het gebied ontstaan, die kunnen voldoen aan de tegenwoordige eisen van de moderne industrie. Deze eisen zijn beknopt weergegeven als volgt:

- a. de investeringspremies, verstrekt door de regering moeten gunstig zijn.
- b. de faktor arbeid moet goedkoop, dus in ruime mate aanwezig zijn.
- c. de infrastructuur moet goed zijn, dat wil zeggen er moeten goede wegen zijn, snel openbaar vervoer, goede kulturele voorzieningen, een goede middenstand, veel scholen enzovoorts.

In de structuurschets wordt gekozen voor 3 centra: Stadskanaal, Voendam en Wierboschoten. Om deze kernen zoveel mogelijk te stimuleren moeten 25 dorpen van de kaart verdwijnen. Een deportatie van 15000 mensen is hiervan het gevolg. De bevolking komt nu reeds in verzet ('t Waar-Nieuwscheemda).

Ondertussen blijft de economie van Oostgroningen een zeer moeilijke zaak. De strook kartonindustrie heeft het moeilijk. Een fabriek als de Union, toch bepaald niet de armste, heeft ~~reeds~~ zo'n 100 man op wachtgeld moeten plaatsen. Als de grote Heinekenorder niet doorgaat wordt het nog hachelijker. Ook de Vrijheid heeft het moeilijk. De metaalindustrie is in een moordende concurrentiestrijd gewikkeld met kunststofgiganten als de AKZO. Teneemende werkloosheid dreigt. Uit de landbouw dienen binnen 5 jaar nog 5000 man te verdwijnen. Tegen deze achtergrond is het laten opdraven van een mobiele politie een natuurlijk zwaar te verteren. Er moet iets gebeuren in Oostgroningen. De bestaande structuren hebben gefaald, de partijen, vakbonden, het parlement is niet in staat geweest deze structuren te veranderen. Het is nu tijd voor de bevolking om ZELF in actie te komen.

VOORBEELD VAN EEN DISCIPLINE-KODE VOOR DEMONSTRANTEN.

Deze discipline-kode voor demonstranten is ontleend aan een advies dat gegeven werd aan hen die deelnamen in de strijd om een eind te maken aan de kleurbarrière in het zuiden van de V.S. , en aan Engelse en Amerikaanse demonstranten tegen kernwapens.

In een meer speciale vorm is de kode te New York uitgegeven door groepen van de volgende organisaties:

American Friends Service Committee; Committee for Non Violent Action; Greenwich Village Peace Action Committee; SANE; Committee for a General Strike for Peace; Fellowship of Reconciliation; Student Peace Union; Tompshius Square Peace Centre; War Resisters League; Woman's Direct Action; Woman's International League For Peace and Freedom; Woman's Strike for Peace. Onderstaande tekst wordt als brochure door Peace News uitgegeven als een dienst aan de diverse Britse Vredesbewegingen, vrijheidsgroepen en bewegingen voor de rechten van de mens.

Inleiding.

Openbare demonstraties voor vrede, burgerlijke vrijheden of mensenrechten kunnen onder meer het volgende bereiken:

- a. Ideeën kunnen door banieren, pamfletten, massa-media en door konversatie met mensen, die de demonstraties zien, overgedragen worden.
- b. Demonstranten hebben de gelegenheid om "en public" hun mening te kennen te geven over iets, dat hen diep beweegt, en door samenwerking met anderen worden zij gestimuleerd in hun actieve vredeswerk, hun werk voor de burgerlijke vrijheden en de mensenrechten.
- c. Nieuwe mensen zijn nodig. Enkelingen die goede demonstraties zien, zijn vaak diep bewogen.
- d. De regeringspolitiek kan beïnvloed worden, vooral door massademonstraties of door acties met een dramatisch karakter, die risico's en/of een persoonlijk offer voor de demonstrant inhouden.

Deze doelstellingen worden grotendeels bereikt, als alle demonstranten zich korrekt en gedisciplineerd gedragen. Een wanordelijke demonstratie wekt eerder verzet dan sympathie. Geweld van de kant van demonstranten zal bijna zeker de zaak van de beweging die zij wensen te steunen , vertragen in plaats van haar vooruit te helpen.

Iedereen wordt gevraagd deze maatregelen gedurende hun tijd van deelname aan een demonstratie in acht te nemen. Als u voelt , dat u met alle aspecten van deze regels niet kunt instemmen, verlaat dan de demonstratie op het geschikte ogenblik. De organisatoren hebben niet de bedoeling om de spontaniteit te beperken of het geweten te dikteren. De discipline bestaat slechts om de mogelijkheid van relletjes en geweld minimaal te houden en om de kracht van de demonstratie te verhogen.

Discipline.

- Wij zullen geen lichamelijk geweld gebruiken ongeacht hetgeen ons aangedaan wordt door anderen.
- Onze houding tegenover mensen, die het niet met ons eens zijn, moet tolerant zijn en we moeten hen trachten te begrijpen en onze meningen uitwisselen; uit onze houding moet respect voor de rechten van de ander, z'n mening en het uiten daarvan, spreken.
- We zullen in onze houding niet gewelddadig zijn, we zullen geen vijandige opmerkingen maken of gaan schelden. Als er gezongen moet worden, zal dat op een manier gebeuren, die overeenkomt met de geweldloze geest van de demonstratie.
- We zullen ons aan het uitgestippelde actie-programma houden, tenzij er door de demonstratie-leiders of hun plaatsvervangers een planwijziging wordt medegedeeld. We zullen geen onaangekondigde actie voeren, tenzij die uitdrukkelijk goedgekeurd is door de sponsors.

- We onderkennen, dat het uitvoeren van een ordelijke demonstratie berust op wederzijdse samenwerking en respect tussen de deelnemers enerzijds en hen die alles georganiseerd hebben en voor de demonstratie verantwoordelijk zijn anderzijds. (Als men tot een handeling wil overgaan, die volgens u niet verstandig is, dan hebt u de gelegenheid uw klacht na de demonstratie te bespreken met hen, die voor de demonstratie verantwoordelijk zijn. Als men iets wil dat u niet kunt aanvaarden, verlaat dan rustig de demonstratie.)
- Bij ondervraging door voorbijgangers, persvertegenwoordigers e.d., worden de deelnemers aangemoedigd hun eigen opinie over zichzelf, de reden van deelname aan de demonstratie enz. uiteen te zetten, duidelijk stellend, dat dit hun persoonlijke overtuiging is. Indien mogelijk echter moeten alle vragen betreffende de bedoeling van de demonstratie beantwoord worden door de sponsors of hun plaatsvervaarders. Aan de vraagsteller mogen slechts exemplaren gegeven worden van het originele pamflet van de demonstratie.
- In ons kontakt met de politie en andere autoriteiten zullen wij :
  - .een begripvolle houding tonen voor de verantwoordelijkheid, waarmee zij belast zijn;
  - .steeds hoffelijk en voorkomend zijn;
  - .volkomen open zijn over hetgeen we gaan doen;
  - .alle verzoeken, die redelijk zijn, aksepteren.

In geval van geweld.

Plannen voor demonstraties zullen altijd aan de politie bekend gemaakt worden en er zal altijd zoveel mogelijk samenwerking worden gezocht . In een grote menigte is echter altijd de mogelijkheid aanwezig dat er geweld uitbreekt door ingrijpende politie-agenten, voorbijgangers of deelnemers. In zulke situaties moeten de demonstranten de aanwijzingen van de organisator en hun vertegenwoordigers opvolgen. De demonstranten kan dan door de organisatoren gevraagd worden om zich zo vlug mogelijk rustig te verspreiden teneinde incidenten te voorkomen. Het is waarschijnlijk beter om meningsverschillen met de autoriteiten na de demonstratie te regelen i.p.v. ter plaatse. De "sit-down" zal waarschijnlijk als "burgerlijke ongehoorzaamheid" en "niet medewerking" beschouwd worden. Daarom moet een dergelijke actie slechts ondernomen worden, als ze te voren besproken is als actie-methode van die betreffende demonstratie. Demonstranten, die zijn gaan zitten en geweldloos verzet bieden aan de politie worden verzocht om dusdanig te handelen, dat dit niet het respect voor de politie aantast, maar de bedoeling heeft om krenking of belediging te voorkomen en vreedzame bedoelingen te tonen. Zij, die getuige zijn van molestatie of ruw optreden van de zijde van de politie, kunnen een dienst bewijzen, door het aantal lastiggevallen te noteren.

TAKTIKEN IN GEWELDLOZE DIREKTE AKTIE.

Sommige kritici vinden dat geweldloze direkte acties een te beperkt terrein omvatten, met het gevolg dat hun konklusie luidt: "geweldloosheid werkt niet". Desondanks heeft Gene Sharp ruim honderd geweldloze actie-tactieken onderscheiden, die al door verscheidene mensen zijn gebruikt. Dit is ongetwijfeld een bijzondere bijdrage tot de verkenning van het brede veld van alle denkbeeldige mogelijkheden op het gebied van geweldloze acties. Gepoogd is, zo kernachtig mogelijk weer te geven wat de inhoud is van al die acties. In enkele gevallen hebben wij woorden onvertaald gelaten, omdat anders wellicht aan de wezenlijke betekenis afbreuk zou worden gedaan!

Doeleinden:

tegen: verdrukking van minderheidsgroeperingen, maatschappelijke wanorde, uitbuiting en andere economische grieven, speciale onrechtvaardigheden en bureaucratistische eksessen, oorlog en bewapening, bestaande niet-demokratische heerschappij, nieuwe pogingen om niet-demonkratische heerschappij op te leggen (vaak ondersteund door het wettige regime)

voor : een geweldloze maatschappij structuur, waar spanningen en conflicten die ook daar zullen voorkomen, geweldloos worden opgelost.

Methoden van geweldloos protest.

1. openbare verklaring,
2. protest brief
3. verzoekschrift,
4. aanplakbiljetten,
5. protest-literatuur publiceren en verspreiden,
6. geestige steken en stroken (b.v. in de vorm van een parodie etc.),
7. toneelstukken opvoeren, muziekkuitvoeringen geven,
8. symbolische daden,
9. eigen bezittingen vernietigen,
10. symbolische tekens dragen,
11. vaandels en symbolische kleuren (ver)tonen,
12. stilte,
13. afstand doen van je eer,
14. demonstratief de rug toekeren,
15. het ambtsgewaad van het protest afleggen,
16. afgevaardigde sturen,
17. gezamenlijk bewerken van parlementsleden in de wandelgangen en hallen,
18. de deur "plat"lopen bij officiële lieden,
19. verbroedering,
20. nachtwake,
21. posten (meestal van stakers),
22. verhoor of gerechtelijk onderzoek herroepen,
23. protest en steun bundelen,
24. protest-bijeenkomsten houden,
25. gekamofleerde protest-bijeenkomsten houden,
26. bid- en dankdiensten houden,
27. mars (défilé),
28. parade (optocht),
29. teach-in,
30. bespottende imitatie-begrafnisstoet vormen,
31. pelgrimstocht,
32. autokolonne,
33. demonstratieve begrafenis,
34. speciale begraafplaats (of graf) huldigen,
35. vrijwillig emigreren,